

Sygn. akt I ACz 904/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym :

	Przewodniczący:	SSA Marek Klimczak

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2014 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku **K. B.**

o przyznanie pełnomocnika z urzędu

na skutek zażalenia wnioskodawczynie

na postanowienie Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 25 września 2014r. sygn. akt I Co 105/14

po s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Krośnie oddalił wniosek K. B. o przyznanie pełnomocnika z urzędu dla reprezentowania wnioskodawczynie w procesie o rozwód.

W uzasadnieniu tego postanowienia stwierdzono, że pomoc państwa poprzez instytucję pełnomocnika z urzędu przewidziana jest dla osób nieporadnych, a sąd może przyznać taką pomoc, gdy uzna udział profesjonalnego pełnomocnika za potrzebny. Sprawa o rozwód, zaś nie jest sprawą skomplikowaną prawnie i trudno uznać, że pomoc państwa (a więc wszystkich podatników) w sprawie, która nie jest sprawą nagłą, jest niezbędna.

W zażaleniu na powyższe postanowienie wnioskodawczynie domagała się jego zmiany poprzez zwolnienie jej od kosztów sądowych i przyznanie adwokata z urzędu.

Wnioskodawczynie podała, że nie zgadza się z postanowieniem Sądu Okręgowego gdyż z pisma, które przedłożyła jednoznacznie wynika, że nie jest w stanie pokryć kosztów sądowych w sprawie o rozwód, a tym samym nie stać jej na wynajęcie adwokata. Dodała, że nie jest w stanie w odpowiedni sposób napisać pism sądowych, nie ma żadnego wykształcenia i nie potrafi przedstawiać swojego zdania w urzędach i przed sądem.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie wnioskodawczynie nie posiada usprawiedliwionych podstaw.

Zaznaczenia na wstępie wymaga, iż wnioskodawczynie domagała się przed Sądem I instancji jedynie ustanowienia pełnomocnika z urzędu. W postępowaniu odwoławczym, w tym również w postępowaniu zażaleniowym, rozszerzenie żądania nie jest dopuszczalne i dlatego wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w sprawie o rozwód nie mógł być rozpoznany przez Sąd Apelacyjny (por. art. 383 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c.).

Odnosząc się, zaś do meritum zażalenia należy zauważyć, iż brak środków finansowych stanowi jedynie wstępną przesłankę dla ustanowienia adwokata lub radcy prawnego z urzędu (por. art. 117 § 2 k.p.c.). Ustawową przesłanką ustanowienia dla strony adwokata lub radcy prawnego jest w każdym wypadku potrzeba udziału w sprawie pełnomocnika (art. 117 § 5 k.p.c.). Oceny, czy taka potrzeba zachodzi w konkretnej sprawie, Sąd dokonuje biorąc pod uwagę zarówno przymioty osobiste strony, a szczególnie jej umiejętności w zakresie formułowania żądań i przedstawiania okoliczności faktycznych sprawy, jak i charakter samej sprawy, a w szczególności stopień jej skomplikowania pod względem faktycznym i prawnym.

Podzielić należy zapatrywanie Sądu I instancji, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy wymieniona przesłanka nie występuje. Wnioskodawczyni poprawnie dokonuje czynności procesowych, jak też w sposób czytelny przedstawia swoje racje, o czym świadczy rozpoznawany obecnie wniosek i zażalenie. Nawet, jeśli założyć, że czyni to z pomocą osoby trzeciej, świadczy to tylko o posiadaniu przez nią takich przymiotów osobistych, które pozwalają zakładać, że nie istnieje potrzeba – w takim ujęciu jak zakłada to przepis art. 117 § 5 k.p.c. – ustanawiania dla niej profesjonalnego pełnomocnika.

Brak wykształcenia nie jest ustawową przesłanką ustanowienia pełnomocnika z urzędu na podstawie art. 117 § 5 k.c. W przepisie tym nie idzie, bowiem o to, czy strona dysponuje wiedzą na poziomie np. osoby posiadającej wyższe wykształcenie i jeśli nie, to już najmniejszy niedostatek tej wiedzy strony procesu miałby czynić zasadnym wniosek o ustanowienie adwokata. W omawianym przepisie chodzi tylko o to, czy ze względu na właściwości osobiste strony (przykładowo niezdolność do samodzielnego działania, czy nieporadność), charakter sprawy, która przecież może być skomplikowana faktycznie lub prawnie, zachodzi potrzeba działania adwokata bądź radcy prawnego w sprawie.

Sąd Okręgowy trafnie wskazuje, iż sprawa o rozwód nie jest też szczególnie skomplikowana pod względem faktycznym lub prawnym. Ze sprawami takimi mamy do czynienia wówczas, gdy zachodzi konieczność prowadzenia wielowątkowego postępowania dowodowego, bądź rozważania skomplikowanych zagadnień prawnych dotyczących wykładni, bądź zastosowania prawa materialnego, a takie przesłanki w rozpoznawanej sprawie nie występują.

Dodać wypada, iż wnioskodawczyni może liczyć na niezbędną pomoc ze strony sądu, który z mocy art. 5 k.p.c. w razie uzasadnionej potrzeby udziela stronom występującym w sprawie bez adwokata lub radcy prawnego niezbędnych pouczeń, co do czynności procesowych. Sąd czuwa też nad tym, aby strony w sposób swobodny mogły przedstawiać swoje racje ustnie (por. art. 210 § 1 k.p.c.).

Z tych względów zażalenie wnioskodawczyni podlegało oddaleniu, jako bezzasadne (art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c.).